

Harjoittelijan käsikirja kentälle

Järvinen Mikko
Karjalainen Aapeli

05/2021

TIIVISTELMÄ

Järvinen, Mikko; Karjalainen, Aapeli: Harjoittelijan käsikirja kentälle

Opinnäytetyön muoto: Toiminnallinen opinnäytetyö

Julkisuusaste: Julkinen, Liite 1 (käsikirjan tulostusohje), Liite 2 (käsikirja) poistettu (JulkL (621/1999) 24.1 §:n 5 k)

Ohjaaja: Jyrki Lounaskorpi ja Nipa Puolamäki

Tutkinto: Poliisi (AMK) / 20191

Harjoittelijan käsikirja kentälle on toiminnallinen opinnäytetyö. Käsikirjaa on aikaisemmin tehty kaksi kappaletta, joten tämä on järjestyksessään 3-versio. Idea Harjoittelijan käsikirjan päivittämiseen lähti Poliisiammattikorkeakoulun opettajan kehotuksesta ja kesäkuussa 2020 muuttuneesta tieliikennelaista. Tutustuessamme edeltävään versioon Harjoittelijan käsikirjasta, ilmeni selvä tarve oppaan yksinkertaistamiseen ja päivittämiseen annettujen lakien, ohjeiden ja määräysten osalta. Lisäksi aikaisemmin julkaistu käsikirja oli sisällöltään yleispätevä niin rikostutkintaan kuin kenttätoimintaan ja tästä syystä mielestämme liian laaja. Halusimme rajata käsikirjan sisällön vastaamaan kenttätoiminnassa päivittäin kohdattavia haasteita ja näin helpottamaan niistä selviytymistä.

Harjoittelijan käsikirja kentälle on toteutettu noudattamalla toiminnallisen opinnäytetyön vaatimuksia ja näin ollen se sisältää kaksi osaa, eli produktin (Harjoittelijan käsikirja kentälle) sekä työn tekemisestä laaditun raportin. Työ toteutettiin tutustumalla aikaisemmin julkaistuuun versioon sekä pohtimalla tekijöiden Poliisiammattikorkeakoulun työharjoittelun aikana itse kohtaamia erilaisia haasteita. Käsikirjan ei ole tarkoitus antaa sen lukijalle suoria vastauksia jokaiseen kohdattuun ongelmaan, vaan opastaa lukijaa kohti oikeaa ratkaisua.

Produkti on salassa pidettävä Julkisuuslain (621/1999) 24.1 §:n 5 k perusteella.

Sivumäärä: 17 + 1 + 32

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 05/2021

Avainsanat: Harjoittelijan käsikirja, Käsikirja kentälle, kenttätoiminta, toiminnallinen opinnäytetyö

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 AIHEEN VALINTA.....	2
2.1 Aikaisemmat työt.....	3
2.2 Aiheen rajaus.....	3
3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, HAASTEET JA TARKOITUS.....	5
3.1 Tavoitteet.....	5
3.2 Haasteet	5
3.3 Opinnäytetyön tarkoitus	6
4 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄT	6
4.1 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	6
4.2 SWOT-analyysi	7
4.3 SWOT-analyysikaavio.....	8
4.4 SWOT-analyysin johtopäätökset	9
4.4.1 Vahvuudet	9
4.4.2 Mahdollisuudet	10
4.4.3 Heikkoudet	10
4.4.4 Uhat.....	11
5 HARJOITTELIJAN KÄSIKIRJA KENTÄLLE 2021	11
5.1 Aineiston hankinta.....	12
5.2 Käsikirjan julkisuus.....	13
5.3 Tutkimusluvasta	14
5.4 Käsikirjan jakelu	14
6 POHDINTA	15
6.1 Työn arviointi.....	15
6.2 Työn luotettavuus.....	15
6.3 Oman oppimisen arviointi.....	16
LÄHTEET	17
LIITE 1	18

1 JOHDANTO

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyönämme teimme käsikirjan, joka on pääasiassa suunnattu Poliisiammattikorkeakoulun työharjoitteluun lähteville nuoremmille konstaapeleille. Työn nimi on Harjoittelijan käsikirja kentälle. Opinnäytetyö on toiminnallinen ja sisältää sekä produktin että raportin. Työmme pohjautuu vuonna 2017 julkaistun Harjoittelijan käsikirja kentälle 2-versioon. Tavoitteemme oli päivittää produkti vastaamaan nykypäivän ohjeita ja määräyksiä. Aikaisemmin julkaistu opas on mielestämme liian laaja ja sisälsi paljon muutakin, kuin kentällä päivittäin tai edes kuukausittain tarvittavia tietoja. Tavoitteenamme oli saada päivitettyä käsikirja mahdollisimman käytännönläheiseksi, käyttäjäystävälliseksi sekä selkolukaiseksi oppaaksi, jota työharjoittelua suorittavan nuoremmen konstaapelin tai kenen tahansa muun poliisin on tarvittaessa helppo selata sekä löytää sieltä tarvitsemansa avun.

Harjoittelijan käsikirja on suunniteltu ja toteutettu niin, että se antaa mahdollisimman hyvän tuen Poliisiammattikorkeakoulun työharjoitteluun lähtevälle nuoremmalle konstaapelille sekä jo harjoittelussa olevalle nuoremmalle konstaapelille. Käsikirja on rakenteeltaan mahdollisimman yksinkertainen, helpolukuinen sekä nopeasti käytettävä opas. Ideaali tilanne olisi, että oppaan saisi mahduttamaan työhaalarin taskuun, jotta se kulkisi mukana ja olisi näin nopeasti saatavilla sekä selattavissa. On olemassa useita poliisin ohjeita ja määräyksiä, jotka on katsottu hyödylliseksi kantaa mukana työtehtävillä ja tarkoituksemme oli koostaa noista tärkeimmät yksiin kansiin. Työnkuva on hyvin laaja, ja osaamista ja tietoa tarvitaan hyvin erilaisiin ja spesifeihin tehtäviin. Kaikkea tuota tietoa on kokeneenkaan poliisin hankala muistaa, saati sitten harjoittelijan. Usein ohjeet ovat sekavasti eri paikoissa ja tiedonhaku on tällöin haastavaa, kun tiedon pitäisi olla nopeasti saatavilla ja vielä haastavampaa esimerkiksi ulkona työtehtävää suoritettaessa. Produktin käyttäjiksi voi sisältyä myös jo enemmän virkaikää omaavat valvonta- ja hälytys toiminnassa työskentelevät poliisimiehet, ja miksei myös muu poliisissa työskentelevä henkilöstö, sillä produkti tulee sisältämään tietoa, joka on päivittynyt hiljattain ja tuo tieto saattaa olla kokeneemmallekin poliisille, ellei jopa täysin uutta, niin uusia näkökulmia antavaa.

Työnä Harjoittelijan käsikirja kentälle on toiminnallinen opinnäytetyö ja sen toteutus pohjautuu tekijöiden itsensä kohtaamiin haasteisiin työharjoittelun aikana Itä-Suomen ja Sisä-Suomen poliisilaitoksilla. Samoilta laitoksilta on myös jo kokeneemmilta poliiseilta, jotka työskentelevät harjoittelijoiden kanssa, tiedusteltu mielipidettä siitä, mitä tämä kyseinen käsikirja voisi sisältää ja miksi. Kyseisiä henkilöitä ei ole haastateltu, vaan heidän kanssaan on käyty yleispätevää keskustelua havaitsemistaan asioista, joissa työharjoittelijat ja miksei kokeneemmatkin poliisit, saattavat tarvita ohjeistusta tai neuvoa. Kokemusta ja perspektiiviä siis löytyy maantieteellisesti laajalta alueelta ja näin uskomme työmme sisältävän helposti ja nopeasti löydettävää - hyödyllistä tietoa - jota nuoremmat konstaapelit tarvitsevat ja pystyvät hyödyntämään työharjoittelun aikana.

2 AIHEEN VALINTA

Juha T. Hakala on tehnyt opinnäytetyöoppaan ammattikorkeakouluille aiheen rajaamisesta. Oppaassa Hakala kertoo, että mikäli itse valitsee opinnäytetyönsä aiheen, tulee kriteerinä pitää ainakin sitä, että aihe olisi ajankohtainen. Tämä pätee työhöme, sillä lakiuudistusten myötä, Harjoittelijan käsikirjan päivitys on ajankohtainen. Hakala muistuttaa, että ajankohtaisen aiheen löydät, kun seuraat ympärilläsi pyöriviä asioita ja aiheita. Löysimme oman opinnäytetyömme aiheen juuri tällä tavalla, eräällä oppitunnilla ennen työharjoittelua. Opinnäytetyömme aiheessa olemme Hakalan mainitsemalla näköalapaikalla, sillä suoritamme parasta aikaa opiskeluihin kuuluvaa työharjoittelua Mikkelin ja Jyväskylän poliisiasemilla. Näin me siis työstimme opinnäytetyömme produktia ”vertaisillemme”, eli samassa asemassa oleville tai sinne piakkoin suuntaaville Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille. Kaikkea tietoa poliisitoiminnasta meillä ei tietenkään ole, mutta olennaista on, että tiedämme, mitä harjoitteluun menevän nuoremman konstaapelin olisi hyvä tietää. (Hakala 2004, 48).

Lisäksi Hakala painottaa yhtenä hyvänä kriteerinä omaa mielenkiintoa opinnäytetyön aiheeseen (Hakala 2004, 48). Mielenkiintoa juuri tähän aiheeseen meiltä löytyi sopivasti, sillä poliisin kenttätoiminta kiinnostaa meitä molempia ja se onkin ollut yksi vahvuksistamme opinnäytetyön työstämisen eri vaiheissa.

Toteutimme opinnäytetyömme aikana, jolloin Covid-19-viruksesta johtuvat rajoitukset olivat voimassa. Ennen viruksen esiintymistä olimme yhdessä valikoineet opinnäytetyömme aiheeksi ennalta ehkäisevän työn vaikutus nuorten huumeikäyttäytymisessä. Kyseinen työ olisi ollut tutkimuksellinen ja sen toteuttaminen olisi vaatinut eri oppilaitoksissa käymistä tutkimustulosten saamiseksi. Covid-19-viruksen vuoksi tämä ei ollut joko mahdollista tai ei ainakaan suotavaa. Harjoittelijan käsikirja kentälle -aihe oikeastaan tippui suoraan syliimme. Kuten aikaisemmin johdannossa kerroimme, työ on kolmas (3) laatuun ja se toteutetaan nyt, koska edellinen versio oppaasta on mennyt vanhaksi uuden tieliikennelain voimaan tultua kesäkuussa 2020. Tämä tieto meille välittyi keväällä 2020 olleesta luennosta, missä luentoa pitänyt opettaja mainitsi, että joku, jolla ei ehkä vielä ole opinnäytetyön aihetta, voisi päivittää ja toteuttaa käsikirjasta uuden version. Tällöin tiesimme, että kyseessä on juuri meille sopiva aihe ja näin sen varasimme itsellemme.

Pidämme molemmat itseämme valvonta- ja hälytys sektorille tulevaisuudessa tähtäävinä nuorempina konstaapeleina, ja ajattelimme, että voisimme saada tämän opinnäytetyön teosta omaan työkalupakkiin välineitä, joilla kehitymme myös itse poliisin työtä ajatellen. Produktin työstäminen ja sen aineiston kasaaminen vahvistaa omaa ammattitaitoa, varsinkin kun erilaisia kentällä tehtäviä toimenpiteitä pyrkii perustelemaan ja opettamaan muille. Asioita ajattelee tällöin syvällisemmin, mitä silloin, kun on pelkästään suorittavassa portaassa.

2.1 Aikaisemmat työt

Opinnäytetyönä Harjoittelijan käsikirja kentälle on kolmas versio kyseistä aiheesta. Viimeisin versio on julkaista marraskuussa 2017 ja tähän versioon olemme tutustuneet ennen oman työn toteuttamista. Tutustuimme työn rakenteeseen sekä sen sisältöön ja haimme sieltä suuntaviivoja oman työmme toteuttamiseen. Arvioimme mikä oli mielestämme hyvää ja mikä turhaa tietoa omaa opinnäytetyötä ajatellen. Harjoittelijan kenttäoppaan toinen painos on hyvin laaja ja mielestämme se vaati rajuista rankalla kädellä. Aikaisemmassa painoksessa on paljon tutkintaan liittyviä malleja ja pohjia, jotka ovat mielestämme tarpeettomia silloin, kun käsikirja on jo nimensä mukaisesti suunnattu poliisin kenttätöihin. Ensimmäistä versiota Harjoittelijan käsikirjasta emme ole nähneet, eikä meillä ole tutkimuslupaa sen käsittelemiseen.

Harjoittelun aikana kiinnitimme huomiota myös kentän päivitettyihin toimintatapoihin. Aikaisemmassa käsikirjassa on osio selkälinjamittaukselle ja suurimmassa osassa laitoksia sitä ei käytetä lainkaan. Vaikka selkälinjamittausta edelleen opetetaan Poliisiammattikorkeakoululla, niin vakavissa tieliikenneonnettomuuksissa paikalle tulee yleensä miehittämätön lentotukialus dronen lennättämiseen koulutettu konstaapeli, joka tekee selkälinjamittauksen tapahtumapaikalla hyödyttömäksi. Tekemämme havaintojen perusteella pystyimme päättämään, että mikäli selkälinjamittaus ei ole jo täysin haudattu, tulee se siirtymään uuden teknologian myötä sivuun.

Mielestämme myös valvonta- ja hälytys puolella on täysin turhaa pitää taskussaan vapauteen liittyvien pakkokeinojen aikarajoja. Jokaisen poliisimiehen ne tulee tietää, mutta ensipartio ei tule koskaan pohtimaan asioita, kuten tullaanko rikoksesta epäiltyä pidättämään esitutkinnassa. Kiinniotot tulee perustella ja tietää milloin voidaan eri toimenpiteisiin ryhtyä, mutta asteellisessa linjaorganisaatiossa poliisin kenttäpartio ei näitä päätöksiä tee.

2.2 Aiheen rajaus

Koska kyseessä on ohjeita ja neuvoja sisältävä käsikirja tuli meidän pohtia toteutuuko työ toiminnallisena vai tutkimuksellisenä opinnäytetyönä. Kohtuullisen nopeasti tulimme tulokseen, että työ toteutetaan toiminnallisena, koska haluamme toteuttaa käsikirjasta erillisen produktin ja näin sekä jatkaa edellisten töiden viitoittamalla suunnalla, että antaa käsikirja ihan konkreettiseen käyttöön. Olisi myös ollut mahdollista toteuttaa aiheesta tutkimuksellinen opinnäytetyö kvalitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen, mutta tällöin itse produkti olisi jäänyt tekemättä ja työmme olisi ollut enemmän pohja seuraavalle, aiheesta kiinnostuneelle henkilölle, joka olisi sen perusteella myöhemmin voinut tehdä opinnäytteenään toiminnallisen opinnäytetyön aiheesta Harjoittelijan käsikirja kentälle.

Seuraavaksi aloitimme perehtymisen edelliseen käsikirjaan, eli versioon numero (2) kaksi. Havaitimme, että vaikka käsikirjan nimestä löytyy maininta ”kentälle” on käsikirja sisällöltään yleispätevä, eli se sisälsi sekä rikostutkinnassa että valvonta- ja hälytystoiminnassa tarvittavia tietoja. Lisäksi käsikirjassa oli paljon mielestämme ylimääräistä tietoa, mitä ei peruspoliisityössä ja nopeissa tilanteissa, oman kokemuksemme mukaan tarvitse. Tämmöisiä oli esimerkiksi useamman sivun tilaa vievä taulukko, missä oli lueteltu erilaisista rikoksista saatavien rangaistusten pituuksia. Lisäksi havaitsimme käsikirjan olevan hyvin pitkä, yhteensä 44 sivua. Keskustelimme asiasta ja tulimme tulokseen, ettemme ainakaan itse jaksaneet harjoitteluun lähtiessämme tai harjoittelussa ollessamme selata näin pitkää opasta. Näin päätimme rajata käsikirjan sisältämään vain poliisin kenttätöissä tarvittavia ohjeita ja määräyksiä sekä käytännön vinkkejä.

Käsikirjan sisältöä pohdittaessa meidän tuli myös pohtia, minkälaisissa tilanteissa sitä saatetaan tarvita. Meidän oli hyvä myös muistaa, että harjoittelussa on myös ohjaajan apu käytettävissä ja huomioida tämä, mutta joskus on tilanteita missä ohjaaja ei välttämättä ole välittömästi käytettävissä ja silloin tietoa tulisi löytää jostain muualta mahdollisimman nopeasti.

Juha T. Hakala selittää opinnäytetyön rajaamisen tärkeyttä teoksessaan; Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille, 2004, Juha T. Hakala. Hakala kertoo, että mikäli rajausta ei tehdä työ tulee kaatumaan väijäämättä. (Hakala 2004, 62).

Hakala painottaa, että työssäsi, voit vastata käytännössä vain 1–3 tutkimuskysymykseen järkevästi, ettei työstä tule liian laaja (Hakala 2004, 62). Varsinkin alussa, kannattaa pohtia vain yhtä kysymystä tai kehittämistehtävää. Verrattuna aikaisempiin käsikirjoihin, halusimme tehdä rajauksessa nimenomaan selkeämmän ja merkittävämmän eron.

Hakala muistuttaa lisäksi siitä, että työn teon eri vaiheissa, tulee uusia ideoita, jotka tuntuvat vähintään yhtä hyviltä verrattuna alkuperäiseen visioon (Hakala 2004, 63).

Oman työmme teon eri vaiheissa, tämä on tullut todelliseksi varmasti siinä mielessä, että inspiroiduimme sitä mukaa kun saimme jatkuvasti lisää kokemusta poliisin työstä. Päämme valtasi viikoittain uusi idea, joka voisi olla hyödyllinen lisä Harjoittelijan käsikirjaan. Jouduimme tässä tekemään rajausta joistakin hyvistä ideoista, sillä jokaisen hyödyllisen vinkin lisääminen olisi saattanut romuttaa alkuperäisen suunnitelmamme, eli produktin pitämisen nopeasti luettavana. Opinnäytetyön tekeminen vaati tämän vuoksi tarkkaa priorisointia. Valitsemaamme aihetta olisi kuitenkin ollut typerää ja tarkoituksetonta rajata enää enempää, sillä silloin loisimme taas vain yhden oppaan lisää jollekin tietylle osa-alueelle. Tämmöinen opinnäytetyö ei välttämättä tulisi laajemmin käyttöön eikä tällöin palvelisi opinnäytetyömme tarkoitusta.

3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, HAASTEET JA TARKOITUS

3.1 Tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli luoda nuoremmalle konstaapelille taskuun menevä käsikirja, johon on helppo tarpeen vaatiessa turvautua. Opinnäytetyön kohteena ovat siis henkilöt, jotka suorittavat Poliisiammattikorkeakouluun kuuluvaa työharjoitteluaan, mutta käsikirjaa voivat käyttää myös jo pidempään työskennelleet poliisit. Tavoitteena oli luoda mahdollisemman laaja, mutta silti yksinkertainen käsikirja, mistä poliisi voi löytää vaivattomasti apua tai edes neuvon kaipaamaansa asiaan. Pelkästään tämän toteuttaminen olisi ollut kohtuullisen helppoa kopioimalla kaikki ohjeet mitä Poliisihallitus on antanut ja liittää ne työhön. Asetimme kuitenkin vaatimuksen myös käsikirjan pituudelle ja selkeydelle. Se ei saisi olla liian pitkä eikä myöskään hankalasti luettava. Haettava tieto pitäisi löytyä selkeästi erilaisten alaotsikoiden alta jo pelkästään sisällysluetteloa tarkastelemalla. Tämän päätöksen myötä tulimme tulokseen, että käsikirjaan sisällytetään ohjeita ja määräyksiä, jotka koemme tarpeelliseksi omien kokemusten kautta.

Poliisitoiminnassa ohjeiden ja määräyksiä luvattuna maana tunnetaan sinetti, eli poliisin sisäinen intra-sivusto. Sinetistä löytyy ohjeet ja määräykset lähes jokaiseen poliisitoiminnan osa-alueeseen. Sinetin haasteena on kuitenkin sen hakuominaisuuksien puutteellisuus sekä sen selaamisen hitaus.

Sinetin ohjeisiin perehtyminen vaatii aikaa, eikä mielestämme ole missään määrin realistista selata ohjeita ja määräyksiä tehtävän lomassa, ainakaan pitkiä aikoja. Omakohtainen kokemuksemme on se, että kun jotain tietoa kaivataan, ei sinettiä usein viitsitä selata, koska kaikilla on tiedossa sen hitaus ja kankeus.

3.2 Haasteet

Opinnäytetyön haasteena on sisällyttää siihen runsaasti tarpeellista tietoa, mitä työharjoittelun kenttäjaksolla oleva työharjoittelija todellisuudessa tarvitsee tehtävien suorittamiseen sekä samalla sen pitäminen kompaktina ja helppolukuisena. Poliisin tehtäväkentän ollessa hyvin laaja, joudutaan siitä rajaamaan tietyt asiat pois. Haasteena on lisäksi pitää käsikirja tarpeellisena. Tällä tarkoitamme sitä, että yhtenä isoimpana haasteena oli saada käsikirja sisältämään sellaisia asioita, jotka tekevät käsikirjasta hyödyllisen, päivittäin mukana kannettavaan oppaan, joka auttaa poliisissa työharjoittelua suorittavaa nuorempaa konstaapelia suoriutumaan tehtävästään.

Käsikirjan salaaminen tuo myös omat haasteensa käsikirjan käytettävyyteen. Harjoittelijan käsikirja pitää sisällään salassa pidettävää tietoa poliisin taktiikoista ja teknisistä menetelmistä, joten aiheutuuko siitä tietoturvallinen riski, jos sitä kannetaan paperisena tuotoksena poliisin kenttähaalarin taskussa.

3.3 Opinnäytetyön tarkoitus

Opinnäytetyön tarkoituksena on lisätä poliisiammattikorkeakoulun harjoitteluun lähtevien ja siellä olevien ammattitaitoa ja valmiuksia valvonta- ja hälytys sektorin toiminnoissa.

Pyrimme sisällyttämään opinnäytetyöhömmme ohjeistuksia, joita moni ei osaa ulkoa tai harvinaisempiin tehtäviin liittyviä huomioitavia seikkoja. Näistä hyvinä esimerkkeinä liikenteeseen liittyvien sakkojen teon tarkenteet tai erikoisempiin kuolemantapauksiin liittyviin tutkintoihin huomioitavat asiat. On hyvä muistaa, että myös monella kokeneella poliisilla nämä asiat saattavat unohtua, sillä vastaavia tehtäviä ei välttämättä päivittäin osu omalle kohdalle. Näiden lisäksi opinnäytetyömme produktissa tullaan käsittelemään aiheita, joita ei poliisin peruskoulutukseen välttämättä kuulu tai ole kuulunut. Nämä aiheet eivät kuitenkaan ole poliisin työssä harvinaisia vaan enemmän usein kohdattavia haasteita, kuten esimerkiksi kadonneeksi ilmoitetun henkilön etsintä. Näiden ohjeiden tarkoituksena on antaa tukea työharjoittelussa olevalle nuoremmalle konstaapelille niin, että tarvittavat tiedot ovat nopeasti löydettävissä. Tämä vähentää myös työharjoittelun ohjaajan kuormittamista, sillä opiskelija pystyy opiskelemaan aihetta jo valmiiksi, eikä ohjaajan tämän vuoksi tarvitse käydä opiskelijalle kaikkea läpi jo partion ollessa matkalla tehtävälle tai työstää tehtävää yksin. Työn tarkoituksena on näin myös sivusta tukea ohjaajan ja harjoittelijan yhteistyötä sekä tehtävistä selviytymistä.

4 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄT

4.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyö toteutetaan yleensä joko toiminnallisena opinnäytetyönä tai tutkimuksellisenä opinnäytetyönä. Opinnäytetöissä käytettäviä tutkimusmenetelmiä ovat kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus sekä toiminnallinen tutkimus. Kvantitatiivinen, eli määrällisellä tutkimuksella tarkoitetaan tutkimusta, jonka tarkoituksena on saada vastaus tiettyyn, tutkittavana olevaan aiheeseen, joka tunnetaan ennalta. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa korostetaan yleispäteviä syyn ja seurauksen lakeja, eli taustalla on niin sanottu realistinen järjestys, jonka mukaan todellisuus perustuu täsmällisesti todettavista tosiasioista. (Hirsjärvi ym. 1997, 139)

Kvalitatiivisen, eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Tähän sisältyy ajatus, että todellisuus on moninainen. Tutkimuksessa on kuitenkin otettava huomioon, että todellisuutta ei voi halutessaan pilkkoa osiin vaan tapahtumat vaikuttavat toinen toiseensa ja tämän vuoksi on mahdollista löytää monen suuntaisia suhteita. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoitus onkin pyrkiä tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi ym. 1997, 161)

Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on yleensä tarkoituksena ohjeistaa tai järjestellä käytännön asioita ja toimintaa. Toiminnallinen opinnäytetyö pitää sisällään produktin eli tuotoksen kuten esimerkiksi oppaan valikoituun käytännön toimintaan sekä kirjallisen raportin, jossa on dokumentoitu opinnäytetyön vaiheita.

Oman opinnäytetyömme toteutimme toiminnallisena opinnäytetyönä, sillä työmme pohjautuu jo tiedostettuun ongelmaan, eli jo olemassa olevaan, sisällöltään osittain vanhentuneeseen harjoittelijan käsikirja kentälle versio 2:seen. Tarkoituksemme oli laatia produkti, joka päivittää aikaisemmin opinnäytetyönä tehdyn produktin vastaamaan nykypäivän vaatimuksia.

Toiminnallisen opinnäytetyön osana toteutettu produkti on kasattu keräämällä ja hyödyntämällä jo olemassa olevia asiakirjoja, jotka aiherajattiin tarkkaan, ennen referointia opinnäytetyön produktiin. Tästä syystä produkti sisältää paljon tekstiä sekä käyttämäämme analyysia havainnollistavan kuvan. Aineisto kerättiin empiirisen tutkimuksen keinoin sekä jo aiemmin tehtyjä organisaation dokumentteja käyttäen. Produktissa käytetty kieliasu ei ole yleiskieltä, sillä se on suunnattu poliisille. Tästä syystä produkti sisältää poliisisanastoa sekä poliisissa käytettäviä erilaisia lyhenteitä.

Produktin lisäksi teimme raportin, joka sisältyy toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Raportti on toteutettu produktin luomisen jälkeen ja siinä on kuvattu produktin työstämisen aikana olleita työvaiheita sekä menetelmiä, kuten SWOT-analyysi ja aineistonkeruumenetelmä. Tarkoituksemme oli pyrkiä pitämään opinnäytetyömme raportti kohtuullisen pituisena, jotta opinnäytetyömme kokonaisuudesta ei tulisi liian laajaa, sillä produkti itsessään on yli 30-sivuinen käsikirja.

4.2 SWOT-analyysi

SWOT-lyhenne koostuu englanninkielisistä sanoista Strengths (vahvuudet), Weaknesses (heikkoudet), Opportunities (mahdollisuudet) ja Threats (uhat). SWOT-analyysi on usein käytetty työkalu analysoitaessa esimerkiksi organisaation toimintakykyä sekä toimintaympäristöä kokonaisuutena.

SWOT-analyysi on nelikenttämenetelmä, jota käytetään apuna erilaisten oppimisen tai ongelmien tunnistamisessa, arvioinnissa ja toimintaprosessien kehittämisessä. SWOT-analyysin kohteena voi olla esimerkiksi jokin yrityksen toiminto, organisaatio koko laajuudessaan tai tuotteen ja palvelun asema tai esimerkiksi opinnäytetyö, jonka alkuvaiheessa SWOT-analyysia käytetään selvittämään työn mahdollisuudet ja uhat. (Informaatioteknologian tiedekunnan julkaisuja No. 58/2018, 4)

SWOT-analyysi on jaettu kahteen eri ulottuvuuteen ja siitä on muodostettu tätä kuvaava nelikenttä. Vasemmalla puolella kaaviota kuvataan myönteiset ja oikealla puolella kaaviota puolestaan negatiiviset asiat. Kaavion yläpuoliskossa taas kuvataan analysoitavan kohteen sisäiset asiat ja alapuoliskossa ulkoiset asiat. Tämän jälkeen SWOT-analyysin pohjalta pystytään tekemään päätelmiä, miten

eri vahvuuksia voidaan käyttää hyväksi, miten heikkoudet pystyttäisiin muuttamaan vahvuuksiksi, miten tulevaisuuden mahdollisuuksia voidaan käyttää ja miten mahdolliset uhat voidaan välttää. Lopputuloksena saadaan suunnitelma siitä, mitä millekin asialle pitää tehdä. Esimerkiksi opinnäytetyön sisäiset tekijät eli vahvuudet ja heikkoudet ovat opinnäytetyössä jo välittömästi havaittavia tekijöitä, ja ulkoiset tekijät ovat sellaisia, jotka tulevat olemaan havaittavissa tulevaisuudessa. (Informaatioteknologian tiedekunnan julkaisu No. 58/2018, 4)

Sisäiset tekijät:

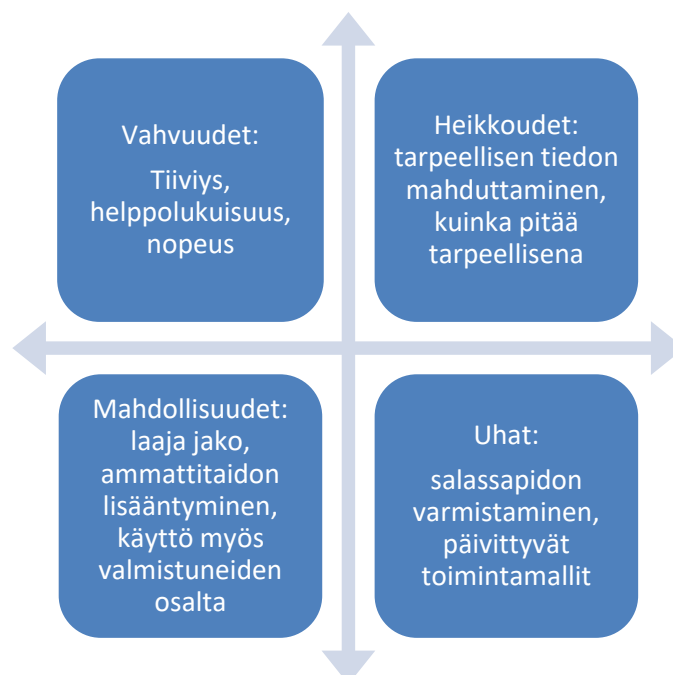
- Strengths: Vahvuudet
- Weaknesses: Heikkoudet

Ulkoiset tekijät:

- Opportunities: Mahdollisuudet
- Threats: Uhat

4.3 SWOT-analyysikaavio

Teimme produktistamme SWOT-analyysikaavion kuvaamaan opinnäytetyömme vahvuuksia, heikkouksia sekä mahdollisuuksia ja uhkia. Tämä SWOT-analyysi tehtiin työmme alkutaipaleella, ja se auttoi meitä suoriutumaan opinnäytetyö projektistamme. Kaavion tarkoituksena oli auttaa meitä aktiivisesti parantamaan ja kehittämään työmme lopullista tulosta ja laatua. Analyysi auttoi erityisesti tunnistamaan työmme mahdollisia heikkouksia ja uhkia, jotka saattaisivat tulla vastaan vasta kun työtunteja olisi ollut suuri määrä takana. SWOT-analyysi toi varmuutta työmme tekemiseen ja siihen, että emme lähteneet tekemään produktia, joka voisi saada tyrmäyksen jossakin työn vaiheessa, jostakin huomioimatta jääneestä syystä.

4.4 SWOT-analyysin johtopäätökset

Poliisin toimintamallit sekä tekniset ja taktiset työskentelymallit muuttuvat ja kehittyvät jatkuvasti. Se on pelkästään positiivinen asia muuten, paitsi produktimme ajallisen keston kannalta. Myös lait päivittyvät usein. SWOT-analyysiin perusteella teimme johtopäätöksen, mikä jo itsessään on varsin selvä, että produktin tulee olla ajallisesti mahdollisimman kestävä. Jossain vaiheessa se tulee päivittää, mutta käsikirja voisi olla tuleville versioille ja painoksille hyvä runko, jota voi helposti päivittää uusia toimintamalleja vastaaviksi.

4.4.1 Vahvuudet

Oppaan vahvuutena on tiiviys, helppolukuisuus ja nopeus. Lisäksi se, että tieto on vain yksien kansien välissä, olisi poliisihallinnossa hyvä uudistus. Aikaisempaan työhön verrattuna tulee tekemämme käsikirja olemaan enemmän nimensä mukaisesti käsikirja kentälle, eikä yleisluontoinen nuoren aloittelevan poliisin opas, josta löytyy sekalaisesti tietoa läpi peruspoliisitoiminnan eri muodot. Aiheen rajaus on muodostunut työn vahvuudeksi verrattuna aikaisempiin töihin.

Oikeanlaisella suunnittelulla ja muotoilulla työstä on mahdollisuus saada helposti selattava ja sellainen, että tarvittu tieto löytyy sieltä nopeasti. Lisäksi työ on sellainen, ettei jokaista alkuperäisen ohjeen kohtaa sinne sisällytetä, vaan se tieto mikä on oikeasti akuutisti olennaista. Eli jokaista säännöserustaa siihen ei tulla sisällyttämään. Mikäli loppukäyttäjä haluaa noita tarkastella, voi niitä katsella alkuperäisistä ohjeista ajan kanssa. Tämän vuoksi huomioimmekin produktissamme henkilöt, jotka haluavat lukea alkuperäisen ohjeistuksen, lisäämällä käytettyjen ohjeiden diaarinumerot produktiin. Näin pystyimme lisäämään työmme vahvuutta, nopeutta sekä luettavuutta.

Huumausainerikosten määrä on nostanut päätään merkittävästi valtakunnallisesti sekä paikallisesti ympäri suomen. Huumausainerikosten osio käsikirjassa on mielestämme sen yksi vahvuus. Se käsittelee aineiden raja-arvoja eli sitä, minkä määrän ylittäessä tai alittaessa mikäkin huumausainerikoksen muoto tulee kyseeseen. Nämä vaihtelevat suuresti eri aineiden välillä. Yleensä tuo taulukko saattaa löytyä poliisin kiinniottiloista tai ryhmähuoneesta, mutta käytännöt vaihtelevat laitoskohtaisesti. Usein on tullut mietittyä ja kyselyä, että paljonko tässä aineessa X, oli huumausainerikoksen ja käytörikoksen raja. Lisäksi nykyään asiakaskunnalta löytyy paljon erilaisia lääkkeitä sekä huumausaineksi luokiteltavia lääkkeitä. Kokeneen konstaapelin on ajoittain hyvin vaikeaa muistaa oikein jokainen huumausaineksi luokiteltava lääkeaine, joten sisällytimme myös lääkkeitä kattavan luettelon produktin huumausainerikoksia käsittelevään osioon. Visiona tälle on se, että turhat takavarikot tai takavarikoimatta jättämiset saataisiin minimoitua tietoisuuden lisäämisen kautta.

4.4.2 Mahdollisuudet

Oppaalla on mahdollisuuksia päivittyä ajan mukaan, jos perusrunko on kunnossa. Ensimmäinen versio ei aina ole se paras mahdollinen, mutta kun huomataan, että joku tärkeä asia puuttuu, niin se tullaan sinne lisäämään. Jos jako saadaan toteutettua verkossa, on tiedostoa mahdollista muokata myös omiin tarpeisiin sopivammaksi. Mikäli kohderyhmä kokee, että oppaassa on hyödyllistä tietoa, on oppaalla potentiaalia muodostua laajajakoiseksi oppaaksi koko poliisihallinnossa.

Poliisihallituksella löytyy ohje lähes kaikkeen, mutta huolimatta vahvasta kannasta ohjeiden saralla, toimivaa hakukonetta ei poliisin verkosta löydy. Ohjeiden löytäminen sieltä ymmärrettävässä muodossa ei ole mahdollista saada tai se ei ainakaan ole kovin helppoa. Lisäksi ohjeet ovat virkamiesmäisen kankeasti kirjoitettu ja nopean tiedon hakeminen kymmenien, jopa satojen sivujen kokoisesta ohjeesta on hyvin haastavaa ja aikaa vievää. Monet luovuttavat tässä kohtaan tiedon etsimisen ja kysyvät sitä joltain toiselta tai jättävät asian sikseen. Tässä on siis mahdollisuus erilaisille kokoaville ohjeistuksille, joista tekemämme harjoittelijan kenttäopas voisi olla ensimmäinen laatuaan. On haastavaa kantaa erilaisia, tulostettuja ohjeita kentällä mukanaan, mutta jos tärkeimmät pointit tietyistä asioista onnistutaan kasaamaan yksiin kansiin, on sanomatta selvää, että tarvetta ja käyttöä tällaiselle olisi.

Kyseenalaistusta työlle on ajoittain tullut ml. Väitteitä siitä, että onko tällaiselle oikeasti tarvetta. Sille on, ja sillä pystytään säästämään useita ohjeita pyytäviä puheluita sekä sinetin selauskertoja, mikäli se onnistutaan saamaan sellaiseen muotoon, että sieltä löytyy oikeasti hyödyllistä tietoa.

4.4.3 Heikkoudet

SWOT-analyysimme perusteella opinnäytetyömme heikkouksia on saada produktiin mahtumaan kaikki se tarpeellinen tieto, mitä työharjoittelussa oleva nuorempi konstaapeli saattaa tarvita. Tietoa on suuri määrä ja jokainen on ennen harjoittelua omaksunut sekä oppinut tai sisäistänyt asiat eri tavalla. Joku saattaa tarvita apua rikosilmoituksen kirjaamisessa, kun taas joku tarvitsee apua massarikospaikalla toimimiseen. Emme mitenkään pystyneet sisällyttämään opinnäytetyömme produktiin kaikkea tarvittavaa tietoa, vaan sitä oli rajattava rankalla kädellä. Tästä syystä lähdimme pohtimaan omaa osaamistamme ja avun tarvetta työharjoittelun kenttäjaksolla. Meillä oli siitä loistava tilanne, että toinen meistä oli aloittanut työharjoittelun suoraan kenttäjaksolla, kun toinen taas pääsi suorittamaan kenttäjaksoa aivan harjoittelun loppupuolella. Näin saimme näkemystä siitä, minkälaista neuvoa tai apua harjoittelua suorittava henkilö saattaa tarvita ja vähennettyä työmme sisältämiä heikkouksia. Riippuen siitä aloittaako harjoittelija urakkansa kentältä vai tutkinnasta, on tarvittava materiaali varmasti hiukan erilainen. Tutkinnasta saa tietyn verran apuja erilaisiin kysymyksiin kentän harjoittelua varten. Mikäli taas harjoittelu aloitetaan suoraan kentältä ei tuota kokemusta tutkinnasta vielä ole karttunut.

4.4.4 Uhat

SWOT-analyysimme perusteella yksi selvimpiä ja mielestämme myös suurimpia uhkia työssämme on sen ajallinen kesto, eli kuinka kauan käsikirjan tiedot pitävät paikkaansa. Haasteena on jatkuvasti kehittyvä poliisin toimintaympäristö ja sen myötä muuttuvat ohjeet ja määräykset. On hyvä, että poliisi pyrkii kehittymään ja kehittyy, mutta opinnäytetyötä tehdessä ja sen sisältöä valittaessa se tuo selkeästi suuren haasteen. Ei ole toivottavaa, että vuonna 2021 tehty käsikirja ja sen sisältö ovat jo vanhentuneet jo vuonna 2022. Tämän vuoksi pohdimme asiaa ja tulimme tulokseen, että pyrimme rajaamaan käsikirjan sisällön kenttäpoliisin ”perustekemiseen” ja käytännön vinkkeihin alkaen henkilökohtaisen varustekassin sisällöstä. Lisäämme myös opinnäytetyömme tuotteeseen muistutuksen, että kyseessä ei ole virallinen ohje tai määräys, vaan neuvoa ja suuntaa antava käsikirja. Tällä pyrimme minimoimaan ajan tuomaa vanhenemisen uhkaa opinnäytetyömme tuotteelle.

Salassapito luo oman riskinsä työhön, ja sen pohdinta painottuu erityisesti siihen, että kuinka työ tulisi julkaista. Onko paperisen version jakelu hallitsematon riski, joka vaarantaa poliisin taktisia tai teknisiä toimintamenetelmiä. Toki poliisi käsittelee luokiteltua tietoa päivittäin, mutta olisiko tälle vaihtoehdolle joku parempi tapa, jolla riski saataisiin minimoitua. Esimerkiksi pdf tiedostona jakelu on varteen otettava keino hallita väriin käsiin joutumisen riskiä, mutta toisaalta se vie yhden perusperiaatteen eli mukana kannettavuuden pois kokonaan. Jakelun puolesta oman haasteensa tuottaa se, että käsikirjassa on mahdollisesti salaustaso 3 luokan tietoa, joka saattaa estää sen julkaisemisen ja jakelun poliisin sinetissä. Tällöin sen julkaisu olisi edelliseen käsikirjaan verraten hankalampaa, sillä edellinen käsikirjan jakelu perustui oppilaitosverkossa olleeseen Moodle alustaan.

5 HARJOITTELIJAN KÄSIKIRJA KENTÄLLE

Harjoittelijan käsikirja kentälle on rakennettu kymmenestä eri aihealueesta. Aiheet on valittu pohtimalla tekijöiden omia kokemuksia ja tarpeita poliisiammattikorkeakoulun työharjoittelun aikana. Harjoittelijan käsikirja alkaa lyhyellä johdannolla, josta käy ilmi, että työ ei ole poliisihallituksen antama virallinen ohje, vaan työ on toteutettu opinnäytetyönä ja sen sisältö sekä tarpeellisuus pohjautuu täysin tekijöidensä omiin näkemyksiin aiheesta.

Toinen kappale käsikirjassa käsittelee ensimmäistä työvuoroa ja siihen valmistautumista. Kappaleessa kerrotaan mm. poliisin käytössä olevasta henkilökohtaisesta keikkakassista, sen sisällöstä sekä työvuoroon valmistautumisesta.

Kolmannessa kappaleessa käydään läpi liikennerikoksia. Liikennerikoksien osalta käsikirja opastaa ja muistuttaa lukijaansa mm. rattijuopumuksen promillerajoista, talvirenkaiden käyttöajankohdasta, ajo-kielloista, ulkomaalaisen henkilön sakottamisesta, eri nopeusylitysten seurauksista sekä yleisimmistä

liikenne rikoksista sakkomenettelyssä. Yleisimpiin liikenne rikoksiin on käsikirjaan koottu myös lyhyt taulukko, joka sisältää liikenne rikoksista käytettäviä teon tarkenne koodeja sekä vinkkejä niiden nopeampaan löytämiseen.

Neljännessä kappaleessa aiheena on pakkokeinot. Pakkokeinoista käsikirjaan on koottu useimmiten käytössä olevat, yleensä vapautteen kohdistuvat pakkokeinot. Pakkokeinojen osalta käsikirja muistuttaa milloin erilaisia pakkokeinoja voidaan käyttää, miksi niitä tulee käyttää ja miten niiden käyttöä tulisi mahdollisesti perustella.

Viidennessä kappaleessa käsitellään huumausaineita. Tähän kappaleeseen on upotettu taulukko, josta näkee eri huumausaineiden luokittelut, huumausaineen käyttö rikoksen ja huumausainerikoksen rajat sekä miten ja/tai milloin asia voidaan käsitellä sakolla. Kappaleessa on tuotu esille myös poliisin käyttämä ohje huumausaineenkäyttö rikokseen syyllistyneen hoitoon ohjaamisesta. Avuksi on kehitetty myös lista, josta löytyy yleisimpiä huumausaineena käytettäviä kipu- ja unilääkkeitä sekä rauhoittavia lääkkeitä.

Kuudes kappale käsittelee kuolemansyöntutkintaa poliisissa. Kappaleen tarkoituksena on palauttaa lukijalle mieleen, miksi poliisi suorittaa kuolemansyöntutkintaa, vaikka tapauksessa ei epäiltäisi rikosta sekä mitä tällaisella keikalla tulee ottaa huomioon. Kappaleeseen on myös liitetty kuvallinen ohje kuolinajan arvioimiseen sekundaaristen kuolinmerkkien perusteella.

Seitsemännessä kappaleessa käsitellään MSO:ta, eli henkilön etsintää. Tätä aihetta ei poliisiammattikorkeakoulussa opeteta poliisin peruskurssille ja tästä syystä halusimme sen nostaa opinnäytetyöhömme. Aihe on mielestämme hyvin tärkeä, koska harjoittelija joutuu lähes 100 % varmuudella jossain kohtaan harjoittelua etsimään kadonnutta henkilöä ja vaikei hän siinä tilanteessa toimikkaan tilannejohtovastuussa, on mielestämme harjoittelijan hyvä ymmärtää etsinnän perusidea.

Seuraava, eli kahdeksas kappale sisältää erilaisia ensiapuohjeita, esimerkiksi elvyttämiseen tai veren vuodon tyrehtyttämiseen.

Yhdeksäs kappale sisältää muistilistan teknisestä tutkinnasta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että olemme kuvanneet käsikirjaan ohjeet siitä, mitä tulee ottaa huomioon suoritettaessa teknistä tutkintaa rikospaikalla.

Viimeinen, eli kymmenes kappale sisältää ohjeet tulkkaukspalvelun käyttämiseen.

5.1 Aineiston hankinta

Aineistoa opinnäytetyöhön haettiin poliisin eri dokumenteista, ohjeista sekä määräyksistä. Aineistoa hankittiin pääasiassa Poliisin sisäisestä intrasta, eli Sinetistä. Lisäksi aikaisempaa Harjoittelijan käsikirjaa hyödynnettiin aineiston hankinnassa, vaikei siitä suoraan mitään informaatiota kerättykään.

Aikaisempi käsikirja toimi enemmän kokonaiskuvan hahmottamisen työkaluna omalle työellemme. Pääasiassa aineiston hankinta keskittyi jo olemassa olevien, valmiiden aineistojen hyödyntämiseen.

Valmiit aineistot tarkoittavat sitä, että tutkittavasta aineistosta on jo olemassa kirjoitettua tietoa (KvaliMOTV, 6.6, Luettu 1.4.2021). Näihin kuuluvat mm. Organisaatioiden erilaiset asiakirjat, joihin myös poliisihallituksen ohjeet ja määräykset kuuluvat. Valmiita aineistoja ovat myös muiden tutkijoiden tekemät aineistot eli tässä tapauksessa myös aikaisemmat opinnäytetyöt ja niihin kuuluvat aineistot olivat hyödynnettävissä. Näitä muiden tutkijoiden tekemiä aineistoja, joita hyödynnetään omassa tutkimuksessa, kutsutaan sekundääriaineistoiksi (Hirsjärvi ym. 2004, 175) ja näistä aineistoista tehtyjä analyyseja sekundaarianalyyseiksi (Uusitalo 2001, 94). Tämä ei tarkoita, että jo johonkin tarkoitukseen käytetyt tai muutoin ilman tutkijan omaa aineistonkeruuta olemassa olevat aineistot olisivat automaattisesti toissijaisia ja siten tutkimuksen tekemiseen kehnompia. Olennaista on arvioida käytettävän aineiston syntymisen konteksti ja aineiston soveltuvuus omaan tutkimukseen. (KvaliMOTV, 6.6, Luettu 1.4.2021)

Suuri osa aineiston keruusta oli myös rakennettu empiirisen tutkimuksen keinoin. Tämä tarkoittaa siis sitä, että hankittu tieto perustuu tässä tapauksessa tutkijoiden omaan kokemukseen. Valvonta- ja hälytys sektorilla työskennellessämme kokosimme itse tarvittavia havaintoja ja tietoa, jonka sitten muodostimme produktin muotoon myöhemmin opinnäytetyötä kasatessamme. Usein tutkimus jaetaan teoreettiseen ja empiiriseen. Empiirisessä tutkimuksessa tutkimustulokset saadaan tekemällä konkreettisia havaintoja tutkimuskohteesta ja analysoimalla ja mittaamalla sitä. (Koppa, JYU, Jyväskylän yliopisto, Luettu 1.4.2021) Teoreettista tutkimusta pidetään usein empiirisen tutkimuksen vastakohdana, joka pyrkii hahmottamaan käsitteellisiä malleja, selityksiä ja rakenteita aiemman tutkimuskirjallisuuden pohjalta (Koppa, JYU, Jyväskylän yliopisto, Luettu 1.4.2021).

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä olemme siis yhdistelleet teoreettista tutkimusta sekä empiiristä tutkimusta jollain tapaa. Olemme käyttäneet aineistona aikaisemmin julkaistuja opinnäytetöitä, joita voidaan pitää aikaisempaan tutkimustyönä sekä ottaneet siihen avuksi vielä omat kokemuksemme, eli empiirisen tutkimuksen.

5.2 Käsikirjan julkisuus

Käsikirjan sisällön ja sen tarkoituksen osalta meidän tuli pohtia myös sen julkisuutta. Lähtökohta Suomessa on, että kaikki opinnäytetyöt ovat julkisia. Lisäksi kaikki viranomaisen laatimat asiakirjat ovat myös julkisia, ellei laki edellytä niiden salaamista. Olemme myös käyttäneet työssämme materiaaleja, jotka eivät ole millään tavalla salattuja vaan kaikkien löydettävissä. Tällaisena esimerkkinä mm. Punaisen Ristin ensiapuohjeet, jotka löytyvät heidän www-sivustoltansa. Työmme kohdalla tulimme tulokseen, että Harjoittelijan käsikirja kentälle tulee salata kokonaan Julkisuuslain (621/1999) 24.1§:n

5k perusteella, sillä työssä käsitellään poliisin taktisia ja teknisiä menetelmiä eikä sitä tämän vuoksi voida julkaista kaikille nähtäväksi. Käsikirjassa on kuitenkin käytetty erilaisia viranomaisen asiakirjoja, jotka on merkattu salassa pidettäviksi. Mikäli käsikirja olisi toteutettu siten, että sitä ei olisi tarvinnut salata ja se voitaisiin julkaista kaikkien nähtäväksi, menettäisi se valtaosan hyödyllisestä tiedostaan, eikä sillä näkemyksemme mukaan välttämättä olisi näin suurta käyttöarvoa todellisessa maailmassa.

5.3 Tutkimusluvasta

Opinnäytetyömme produktissa käsittelemme salassa pidettäviä tietoja. Näitä tietoja on kerätty jo olemassa olevista asiakirjoista, joista osa on julkisia ja osa salassa pidettäviä. Jotta pystyimme kasamaan produktiimme riittävän luetettavaa tietoa, tuli meidän pystyä hyödyntämään haluamiamme salassa pidettäviä asiakirjoja. Tätä varten meidän täytyi hakea tutkimuslupaa. Haimme työllemme tutkimuslupaa Poliisiammattikorkeakoululta erillisellä tutkimuslupahakemuksella, missä kerroimme opinnäytetyöstämme ja mihin asiakirjoihin luvan tarvitsimme. Muutaman viikon odottamisen jälkeen Poliisiammattikorkeakoulu myönsi meille tutkimusluvan (POL-2021-8785) opinnäytetyömme produktia varten.

5.4 Käsikirjan jakelu

Opinnäytetyömme tavoitteena on korvata aikaisemmin samasta aiheesta vuonna 2017 tehty ja julkaista harjoittelijan käsikirja kentälle versio 2. Tätä aikaisempaa versiota on jaettu työharjoitteluun lähteville Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille Poliisiammattikorkeakoulun OV-Moodlen kautta. Moodlessa käsikirja on ollut tallennettavissa omalle tietokoneelle ja/tai tulostettavissa taskuun sopivaksi versioksi. Ohjeet tulostamista varten ovat löytyneet samasta paikasta, eli OV-Moodlestä. Oma ideamme käsikirjan jakelun suhteen on samanlainen. Työn ideana on korvata aikaisempi versio ja näin ollen haluamme saada sen jaettavaksi samaa jakelukanavaa pitkin, mistä myös aikaisempi versio on jaettu. Tämän lisäksi tavoitteenamme on saada tekemämme käsikirja poliisin sisäiseen intraan, eli Sinettiin. Tarkemmin poliisiammattikorkeakoulun omalle sinettisivustolle. Uskomme, että tämä jakelun laajentuminen tulisi lisäämään käsikirjan käytettävyyttä ja tavoitettavuutta, sillä sieltä käsikirjaan voisi tarvittaessa käydä tutustumassa myös muut poliisit, jotka eivät enää tee töitä opiskelija statuksella. Poliisi käyttää sinettiä päivittäin, joten on loogisempaa ja helpompaa, että käsikirja on löydettävissä myös Sinetistä, eikä pelkästään Poliisiammattikorkeakoulun käyttämällä Moodle alustalla. Käsikirja tulisi olemaan Sinetissä ja OV-Moodlessa pdf-versiona, jonka voi tallentaa omalle työkoneelleen tai tulostaa paperiseksi A5 ja/tai A6-versioksi, loppukäyttäjän oman vaatimuksen mukaisesti. Salausmerkinnän vuoksi Harjoittelijan käsikirjaa ei tulla julkaisemaan Theseuksessa tai missään muussaakaan julkisessa palvelussa.

6 POHDINTA

6.1 Työn arviointi

Omaa työnjälkeä on ajoittain hankala lähteä luotettavasti arvioimaan. Varsinkin, kun kyseessä on paljon työtunteja vienyt opinnäytetyö, jonka tekemisen aikana on ajoittain tuntunut siltä, ettei näe metsää puilta. Opinnäytteemme luomisen aikana olemme paljon vertailleet omaa, työn alla ollutta produktia aikaisempaan versioon ja se on mielestämme ollut paras verrokki, mitä on fyysisesti ollut saatavilla. Edelliseen versioon, eli vuonna 2017 julkaistuun Harjoittelijan käsikirja kentälle produktiin verrattuna työmme on mielestämme ottanut suuren harppauksen eteenpäin lähes joka osa-alueella. Erityisen tyytyväisiä olemme siihen, että meidän työmme on nimensä veroisesti suunnattu poliisin kenttätööhön.

Lisäksi ulkoisella suunnittelulla on onnistuttu huomattavasti paremmin käsikirjaa tehdessä. Ulkoisella suunnittelulla on saatu paranneltua työn nopeaa luettavuutta sekä tiedon nopeampaa etsimistä. Sivuilla olevat värikoodit ovat olleet tässä avainroolissa.

Poliisin tehtäväkentän ollessa laaja, on työstä jouduttu karsimaan myös tietoa pois, jottei työstä tulisi liian laaja. Työtä arvioitaessa tuleekin ottaa huomioon, onko valinnat olleet oikeat siihen sisällytetyn tiedon osalta. Tuleva käyttäjäryhmä eli opiskelijat ja työn arvioijat eli ohjaajat ovat parhaat henkilöt arvioimaan, onko priorisointi työssä tehty oikein. Yksittäisten poliisien kokemuksilla on tätä arviota tehdessä iso vaikutus ja kokemus siitä, mikä oikeasti on merkityksellistä tietoa. On myös huomattu, että opiskelijan omilla valmiuksilla on vaikutusta siihen, millaisille tehtäville nuorempi konstaapeli harjoittelussa tulee pääsemään.

6.2 Työn luotettavuus

Työ perustuu suurelta osin Poliisihallituksen ohjeisiin ja määräyksiin, eikä sen tekemiseen ole tehty teoreettista tutkimusta. Osittain työ perustuu myös omiin kokemuksiin, jotka ovat yleisessä käytössä poliisin valvonta- ja hälytys sektorilla. Produkti tarkistetaan poliisiammattikorkeakoululla ohjaajien toimesta sekä työn tekemistä varten on haettu tutkimuslupaa luotettavien lähteiden käyttämiseen. Opinnäytetyön läpäistessä nuo tarkastukset ja lupaprosessin, voidaan sitä pitää luotettavana ohjeistuksena harjoittelijalle. Kuten, opinnäytetyössä on aikaisemmin mainittu, ei sen sisältöä tule lukea kuin piru Raamattua, vaan oppilaan tulee poimia sieltä omaa tekemistään helpottavia neuvoja ja vinkkejä.

Työtä on ollut tekemässä kahdesta eri poliisilaitoksesta olevaa poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaa, joiden yhteisenä tuotoksena produkti on kasattu. Kun on vertailtu kahden eri poliisilaitoksen käytänteitä, on havaittu, että ne ovat suurimmilta osin toisiaan vastaavia. Tästä voidaan päätellä, että

hallinnon alaisuudessa myös muilla poliisilaitoksilla käytänteet todennäköisesti ovat samanlaisia. Pieniä vivahteita ja eroja on kuitenkin mahdollista laitoksien välillä havaita erilaisista syistä. Nämä tulee ottaa huomioon käsikirjaa käytettäessä.

Poliisiammattikorkeakoulussa toteutettu opinnäytetyön produkti joutuu läpäisemään erilaiset, hyvinkin tiukat seulat ja tämän vuoksi nyt tehtyä Harjoittelijan käsikirja kentälle -produktia voidaan pitää luotettavana. On kuitenkin muistettava, että vaikka työhön on käytetty virallisia ohjeita ja määräyksiä, sisältää se myös julkisia lähteitä ja tekijöiden tekemiä havaintoja. Tästä syystä käsikirjaa tulee käyttää vain suuntaa antavana oppaana, eikä virallisena ohjeena.

6.3 Oman oppimisen arviointi

Työtä tehdessä on joutunut pohtimaan eri työskentelytapoja ja niiden tarkoitusta, joita on suurimaksi osaksi vain tottunut tekemään tietyllä tavalla. Lähinnä asioita kirjoittaessa, on joutunut kysymään itseltään, että miksi näin tehdään ja sitä kautta miettinyt sekä perustellut asioita itselleen tai työ-kaverilleen. Se on auttanut omassa oppimisessa ja kehittymisessä ammatillisessa mielessä. Valmiudet työelämään ovat kehittyneet ja jos näitä em. asioita tulee myöhemmin jollekin perustella, osaa varmasti ne perustella paremmin, kuin vastauksella ”näin on aina tehty” tai kattavammin kuin ennen tämän työn tekemistä.

Keskustelimme myös työn eri vaiheiden etenemisestä. Vertailimme opinnäytetyömme työstämisen aikana ideoitamme sekä näkökulmia produktin suhteen ja mitä siihen voisi sisällyttää. Keskusteluidemme aikana esiin nousi sellaisia asioita, joita ei välttämättä itse kokenut työharjoittelun aikana. Tällaisia voisi olla epätavallinen kuolema ja siihen liittyvät toimenpiteet ensipartiona sekä massarikospaikalla tehtävät toimenpiteet ja siitä seuraavat kirjaukset. Esimerkiksi juuri nämä kyseiset aiheet valikoituivat työhöemme juuri käymämme vuorokeskustelujen ansiosta. Havaitimme myös, että kun tällaisten tehtävien toimenpiteitä on käyty läpi, on oppinut itsekin uusia, huomioitavia seikkoja. Kun tulevaisuuden työelämässä vastaavanlainen tehtävä osuu omalle kohdalle, osaamme opinnäytetyömme työstämisen ansiosta suorittaa tarvittavia toimenpiteitä, vaikkei varsinaista kokemusta vastaavalta tehtävältä ole työharjoittelun aikana tullut.

Tieteellisen tekstin kirjoittamisessa on otettu harppausaskelia projektin aikana. Molemmille tekijöille se oli aikaisemmasta elämästä varsin tuntematon käsite, ja sitä työstäessä on joutunut käyttämään paljon ajatustyöskentelyä, kun se ei ole ollut niin luonnollinen tapa tuottaa tekstiä. Projektin aikana se on kuitenkin helpottunut, ja siinä on huomattu edistystä. Lisäksi tutkimukseen liittyvät pakolliset oheistyöt kuten tutkimuslupien hakemiset sekä muut vastaavat hallinnolliset seikat ovat tuoneet omat haasteensa opinnäytetyön tekemiseen, mutta niiden kautta on myös opittu opinnäytetyöhön liittyviä seikkoja.

LÄHTEET

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko; Sajavaara Paula 1997: Tutki ja kirjoita. Helsinki, Tammi.

Juha T. Hakala 2004: Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Helsinki, Gaudeamus.

Kananen, Jorma 2015: Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitat opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Koppa: Teoreettinen tutkimus. 2015, Jyväskylän yliopisto. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/teoreettinen-tutkimus>. Luettu 1.4.2021

KvaliMOTV, Luettavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_6.html. Luettu 1.4.2021

Paihdelinkki.fi. Luettavissa: https://paihdelinkki.fi/sites/default/files/dudit_huumeluetelo.html?width=900&height=800&iframe=true. Luettu 23.3.2021

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö; Mikko Kivistö; Vainajan ulkoisen tarkastuksen tekeminen, 2020. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020060216348> Luettu 24.4.2021

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö (POL-2018-55870); Markus Oikkarinen ja Vesa Santa-aho; Toiminnallisen opinnäytetyö raportti: Harjoittelijan käsikirja kentälle (Ei julkinen)

Poliisihallitus: Ohjeita ja määräyksiä 2010–2021 (Ei julkisia)

PowerPoint-esitys: MSO etsintämenetelmä 2018 (Ei julkinen)

Punainen Risti: Ensiapuohjeet. Luettavissa: <https://www.punainenristi.fi/ensiapu/ensiapuohjeet/>. Luettu 20.3.2021

Pöyhönen Jouni: Informaatioteknologian tiedekunnan julkaisuja No. 58/2018: SWOT-analyysin soveltaminen yrityksen kyberturvallisuuden tilannekuvan muodostamiseen: Jyväskylän yliopisto
Luettavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/70082/1/swotkybertilannekuvaverkkokajukaisu.pdf>. Luettu 1.3.2021

Tiina Palomäki & Alekski Laaksonen 2019: Ensiapuopas Poliisiammattikorkeakoulun ensiapukoulutuksen tueksi. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö AMK. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/261289/ON_LaaksonenPalom%C3%A4ki.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Luettu 20.3.2021

LIITEET

Liite 1: Käsikirjan tulostusohje (pdf)

Liite 2: Harjoittelijan käsikirja kentälle (pdf) (Salassa pidettävä JulkL (621/1999) 24.1 §:n 5 k)